

TJÄNSTESTÄLLE, HANDLÄGGARE
Katrín Boström, Kerstin Brandell
Gunnel Åkesson

DATUM
2009-01-15

BETECKNING
08OLL3006
S2008/7126/ST

Till
Registrator
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över förslag över LSS-kommitténs slutbetänkande

Landstingsstyrelsen i Örebro läns landsting har beretts tillfälle att lämna yttrande över LSS-kommitténs förslag i slutbetänkandet "Möjlighet att leva som andra. Ny lag om stöd och service för vissa personer med funktionsnedsättning" (SOU 2008:77).

Lagen om stöd och service till vissa personer med funktionshinder (LSS) föreslås bestå som rättighetslag för dem med de mest omfattande stöd- och servicebehoven till följd av varaktiga funktionsnedsättningar. Kommittén föreslår att staten får ett samlat huvudmannaskap för beslut och finansiering av personlig assistans. En insats som kallas personlig service med boendestöd införs och de med psykisk funktionsnedsättning ska få rätt till daglig verksamhet. Barnperspektivet lyfts fram.

Kommittén föreslår också en delvis ny inriktning av råd och stöd – en ny benämning "särskilt expertstöd" - samt att det riktade statsbidrag som landstingen fått för råd och stöd sedan 1994 halveras och läggs in i det generella statsbidraget.

Övergripande

Landstingsstyrelsen yttrande berör i huvudsak de förslag som rör landstinget. Samhällets insatser för personer med funktionsnedsättning syftar till att underlätta till full delaktighet och jämlika levnadsvillkor. Landstingsstyrelsen delar inriktningen i de handikappolitiska målen och anser att det är viktigt att LSS fungerar så bra som möjligt såväl ur den enskildes som ur samhällets perspektiv. LSS nuvarande utformning har varit alltför otydlig och kostnaderna för assistansersättning har ökat okontrollerat.

Landstingsstyrelsens uppfattning är att ett statligt huvudmannaskap för hela LSS skulle vara att föredra, mot bakgrund av att LSS är konstruerat som en

TJÄNSTESTÄLLE, HANDLÄGGARE

Katrin Boström, Kerstin Brandell
Gunnel Åkesson

DATUM

2009-01-15

BETECKNING

08OLL3006
S2008/7126/ST

rättighetslag. Det innebär att staten som reglerar verksamheten också ska svara för finansieringen.

Det är positivt att barnperspektivet skrivs in i LSS, men man bör överväga om inte det skydd som föreslås för barn, även ska omfatta vuxna eftersom det rör sig om utsatta grupper.

Personkretsen

Landstingsstyrelsen tillstyrker att Socialstyrelsen får i uppdrag att närmare precisera vilka diagnoser som ska ingå i autismspektrumet i personkrets 1 (personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd).

Personlig assistans

Personlig service med boendestöd föreslås ersätta personlig assistans för dem som behöver färre än 20 timmar/v för grundläggande behov och som fordrar stöd i ordinärt boende. Samtidigt tas ledsagarservice bort.

Kravet är att det ska finnas både grundläggande behov och andra behov, så att insatsen personlig assistans inte blir ett alternativ för personer med enbart omvårdnadsbehov. Ett sådant stöd kan tillgodoses genom kommunala insatser, i den mån det inte handlar om hälso- och sjukvård. Landstingsstyrelsen bedömer att förslaget är i linje med de handikappolitiska intentionerna. Det kan också innebära bättre förutsättningar för att individen ska få en omvårdnad med god kvalitet.

Att kunna kommunicera med andra är centralt t.ex. i samband med en sjukhusvistelse. Landstingsstyrelsen instämmer i att behovet av personlig assistans säkerställs under vistelse på en sjukvårdsinrättning. Vi är dock inte beredda att ta ställning till frågan om den föreslagna gemensamma finansieringen av assistans i anslutning till sjukvård, eftersom detta inte är närmare utvecklat i betänkandet.

Särskilt expertstöd

Landstingens förväntningar att syfte och innehåll i insatsen rådgivning och annat personligt stöd skulle tydliggöras i slutbetänkandet har varit högt ställda. Landstingsstyrelsen anser dock att detta inte infräas. Namnändringen och de förslag som läggs i övrigt klarlägger inte tillräckligt huvudmännens ansvar. Många frågetecken återstår att rätta ut.

Principiellt menar vi att insatser i en rättighetslag ska vara noggrant preciserade, vad gäller förutsättningar och innehåll. Betänkandet klargör inte avgränsningen mot det expertstöd som ges enligt HSL inom habilitering och rehabilitering. Förklaringen att särskilt expertstöd ska ses som en ”social

TJÄNSTESTÄLLE, HANDLÄGGARE
Katrín Boström, Kerstin Brandell
Gunnel Åkesson

DATUM
2009-01-15

BETECKNING
08OLL3006
S2008/7126/ST

tjänst” är svårförståelig och preciseras inte närmare. Jämfört med nuvarande lagstiftning och utan att det motiveras, nämns inte vilka yrkeskategorier inom hälso- och sjukvården som skulle svara för detta stöd. Det framgår inte heller om särskilt expertstöd även ska omfatta närståendestöd till vuxna som ingår i personkretsen. I betänkandet nämns endast ”föräldrar med barn med omfattande funktionsnedsättningar”.

Landstingsstyrelsen ställer sig mycket frågande inför benämningen ”reklamationsfunktion” som en del i det särskilda expertstödet. Avsikten uppges vara att hänvisa habiliterings- och rehabiliteringsbehov till hälso- och sjukvården, där det rätteligen hör hemma. Självklart kan särskilt expertstöd innebära att informera om landstingets skyldigheter att erbjuda sådana insatser och vart den enskilde kan vända sig. Men enligt vår uppfattning vore det olyckligt om expertstödet kom att uppfattas som en överordnad verksamhet, med rätt att hänvisa eller ”reklamera” erbjudna insatser.

Enligt betänkandet kan särskilt expertstöd inrymma ett ”moment” av samordning. Landstingsstyrelsen finner det förvånande att kommittén inte nämner att samordning av habilitering och rehabilitering med andra insatser enligt HSL, SoL och LSS numera är reglerat genom Socialstyrelsens föreskrift 2008:20.

Daglig verksamhet

Landstingsstyrelsen välkomnar kommitténs förslag att personer med psykisk funktionsnedsättning får rätt till daglig verksamhet. Det är en viktig reform som kommer att få stor betydelse för dessa personers livskvalitet. Daglig verksamhet är - vid sidan av personlig assistans - en av de insatser där det i hög grad är motiverat att fortsätta diskussionen kring en statlig finansiering. Enligt landstingsstyrelsens uppfattning finns det mycket som talar för att det vore mera fördelaktigt med ett samlat ansvar för arbete och sysselsättning för människor med funktionsnedsättning. Det skulle kunna minska utanförskapet och öka delaktigheten i samhällslivet.

Statsbidrag

Landstingsstyrelsen motsätter sig bestämt kommitténs förslag att det riktade statsbidraget till Sveriges landsting för råd och stöd minskas med 80 miljoner kr. Det saknas i betänkandet motivering till anslagsminskningen. Det är förvånande att det ekonomiska stödet till denna grupp redan innan betänkandets förslag framlades fått vidkännas en kraftig minskning.

Efterfrågan på habiliteringsinsatser har ökat liksom antalet personer med autismspektrumsstörning. Därför föreslår landstingsstyrelsen att det nuva-

TJÄNSTESTÄLLE, HANDLÄGGARE
Katrín Boström, Kerstin Brandell
Gunnel Åkesson

DATUM
2009-01-15

BETECKNING
08OLL3006
S2008/7126/ST

rande riktade statsbidraget behålls på ursprunglig nivå och eventuellt läggs till det generella statsbidraget.

I Örebro läns landsting har statsbidraget hittills kommit målgruppen till godo på ett önskvärt sätt. För att möta den vuxna gruppens behov har en vuxenhabilitering byggts upp. Den största delen av behoven tillgodoses idag inom ramen för den ordinarie verksamheten inom barn- och ungdomshabiliteringen och vuxenhabiliteringen.

Statsbidraget tillkom för att kompensera landstingen för insatser enligt LSS för personkrets 3 (personer med varaktiga funktionshinder som inte beror på normalt åldrande och som har omfattande behov av stöd och service). Om landstingen, liksom Örebro läns landsting, aktivt väljer att möta behoven med hälso- och sjukvårdsinsatser i stället, innebär det ju inte att landstingen får lägre kostnader för målgruppen.

För landstingsstyrelsen

Håkan Bergman
Styrelseledamot

Bo Anderson
Landstingsdirektör